

BOMEN ZIJN BELANGRIJK

Bomen geven schaduw en zorgen daarmee voor verkoeling op warme dagen. Dat is belangrijk, want vooral in steden en dorpen wordt het steeds warmer. Bomen zuiveren de lucht van vieze stoffen en maken zuurstof die we nodig hebben om te leven. Bij regen nemen ze veel water op, waardoor straten minder snel overstromen. Bomen zijn daarmee belangrijk voor een gezonde en groene leefomgeving.

Bomen maken ons blij. Mensen voelen zich fijn in parken, kinderen spelen er graag en bomen geven rust en ontspanning. Niet voor niets zijn huizen met veel groen om zich heen extra gewild. Al die belangrijke dingen doen bomen tegelijkertijd en helemaal voor niets. We kunnen er gewoon van genieten.

OVER DEZE INFOBLADEN

In het bos bedruipen bomen zichzelf; ze hebben geen mensen nodig. In de buurt van woningen of andere bouwwerken is dat anders. Daar wordt vooraf nagedacht waar welke boom het beste kan staan. En als de bomen eenmaal zijn geplant, hebben ze onderhoud nodig. In deze informatiebladen leggen we uit hoe we met bomen omgaan in onze steden en dorpen: hoe wordt bepaald waar welke bomen kunnen groeien? Hoe en waarom worden bomen gesnoeid of gekapt? Voor de duidelijkheid: we hebben het niet over die ene boom bij jou in de achtertuin, maar over de bomen in de straat en op andere plekken in het openbaar gebied: de bomen waarvoor de gemeente in de regel verantwoordelijk is.

OVER BOMEN ZIJN BELANGRIJK

Bomen zijn belangrijk is een campagne van Norminstituut Bomen, een onafhankelijke stichting die zich inzet voor de kwaliteitszorg rond bomen in de openbare ruimte.

Meer informatie kun je vinden op:

BOMEN ZIJN BELANGRIJK.NL

INFOBLAD

BODEM, BODEMLEVEN EN BOMEN

Bomen zijn belangrijk. Niet alleen omdat ze ons als mens gelukkiger maken. Bomen en hun schimmelnetwerken vormen vaak het hart, de basis van hele ecosystemen: een samenhang van leven in en boven de grond. Dit informatieblad gaat over het belang van die bodem en het bodemleven. Meer weten? Raadpleeg dan onze [Kenniskbank](#).

Het ondergrondse mysterie

We weten als mensen heel wat over het leven boven de grond. Zo snappen we prima dat de boomstam bij de boom hoort. Maar het bodemleven, dát is nog een groot mysterie voor ons. We vergeten nog wel eens dat de wortels van de boom de stam en kroon mogelijk maken.

De bodem, ons natuurlijk kapitaal

Een natuurlijk opgebouwde bodem bevat leven in de vorm van schimmels, bacteriën, mijten, wormen, gravende zoogdieren en ander leven. Dit bodemleven houdt zichzelf in stand, zorgt voor de afbraak en hergebruik van blad en ander restmateriaal, en vormt de basis voor bovengronds leven. Ook ons leven. De levende bodem werkt als een spons als het regent, waardoor vocht wordt opgeslagen. Daarnaast functioneert de bodem als een reusachtig filter, dat resulteert in schoon grondwater. Wist je dat ons huidige grondwater meer dan zeventig jaar oud is en nog vrij van de bestrijdingsmiddelen die we de afgelopen jaren hebben toegepast?

Werken in de bodem

In de bebouwde omgeving is er geen natuurlijk opgebouwde bodem meer over. Gelukkig heeft de onverharde bodem een razendsnel herstellvermogen. Vooral in de bodem in plantsoenen, bermen en rond oude bomen krioelt het vaak van het leven. Op veel plekken is de biodiversiteit in de bebouwde omgeving zelfs hoger

dan buiten de stad. Dat leven bestaat alleen in niet-verdichte bodems: grond waar geen auto's staan of stoeptegels worden neergelegd. Best iets waarbij je stil mag staan als je je auto niet kwijt kan op een parkeerplaats. Of als ergens een kabel getrokken moet worden: offer je dan boomwortels en bodemleven op, of ga je je stenen straatje openmaken?

Ecosystemen

Vergelijk je een boom in de bestrating met een boom in natuurlijke begroeiing, dan zie je meteen dat de natuurlijke groeiende boom vaak beter groeit en veel minder overlast geeft. Er is een balans tussen de verschillende plantensoorten en insecten, waardoor ziekten en plagen minder snel de overhand krijgen. Dat hele ecosysteem levert ons als mens heel wat. In feite maken we er zelf deel van uit. Daardoor komen we zelf tot rust van groen en bomen en genieten we van de kleur, geur en seizoensbeleving.

Hoe groeit een boom - wortels, stam en blaadjes

Als je een boom plant of zaait, is het eerste wat zich ontwikkelt de boomwortel. Deze vertakt zich en gaat op zoek naar vocht en voedingsstoffen. En dat blijft die boomwortel altijd doen. Is de groeiplaats voldoende groot en van voldoende vocht en voedingsstoffen voorzien, dan zullen de boomwortels daar blijven. Is er te weinig groeiruimte, dan gaan de wortels op zoek.

En dat leidt in de stad nog wel eens tot lastige situaties: wortels in het riool en wortels die bestrating opdrukken. Dat wat we boven de grond zien, de boomstam en blaadjes is meestal een afspiegeling van de ondergrondse wortels. Een gezonde grote boomkroon heeft gezonde grote boomwortels.

Stabiliteitswortels en groeiwortels

De wortels die het dichtst bij de stam zitten, zijn de stabiliteitswortels. Deze zorgen ervoor dat de boom niet omvalt. De wortels daaromheen (variërend van hele dunne haarwortels tot dikere wortels) die zorgen voor gezond blad en voor groei. Een boom, de stam en de wortels hebben heel wat reserves in huis. Dat is fijn, maar zet ons soms ook op het verkeerde been. Want bij beschadigde boomwortels kan de boom vaak nog jaren gezond lijken en dan opeens ziek worden of zelfs omvallen. Graafschades in de openbare ruimte zijn vaak de oorzaak van het vroegtijdig doodgaan van stadsbomen. Die schades zijn meestal niet direct te zien.

WoodWideWeb

Jarenlang werd de natuur gezien als een wedstrijd: het recht van de sterkste. Inmiddels is de wetenschap er steeds meer van overtuigd dat de natuur juist leeft door alle onderlinge samenwerkende organismen. Zo ook bomen: ze floreren als hun wortels contact kunnen maken met andere en dezelfde boomsoorten en planten. In de bebouwde omgeving is dit contact niet altijd mogelijk. Het inzaaien van boomspiegels met van nature voorkomende planten kan de boom helpen: de grond droogt minder snel uit en voedingsstoffen (blaadjes) komen weer in de bodem terug. Dus aan de slag! Tegels eruit, maar voorzichtig met de wortels...